

Par cilvēka dabu

15. Nāve un dzīvība

Dievs, tu esi devis man dzīvību, tomēr mēs visi mirstam. Palīdzi man saprast, ko patiesībā nozīmē nāve un kā varu dzīvot kopā ar tevi mūžīgi.

stāsts

Kāds jauns uzņēmuma īpašnieks rīkoja biroja atvēršanas svētkus. Draugs uz šo lielo notikumu nolēma aizsūtīt viņam ziedu kompozīciju. Kad viņš ieradās uz svētkiem, tad satriekts ieraudzīja, ka viņa puķu kompozīcija ir vainags ar uzrakstu „Vieglas smiltis!”.

Dusmīgs viņš sūdzējās floristam. Pēc atvairīšanās florists paskaidroja: „Palūkojieties uz to no šādas puses – kaut kur šodien ir apglabāts cilvēks, uz kura kapa novietots ziedu pušķis ar uzrakstu: „Vēlu veiksmi jaunajā vietā!”.”¹

pārdomas

Filmu veidotājs Vudijs Allens reiz teica: „Es negribu iegūt nemirstību savu darbu dēļ. Es gribu to iegūt, nepiedzīvodams nāvi.”

V. Allena vēlme izvairīties no nāves ir raksturīga ne tikai viņam vien. Gadsimtu gaitā nemirstības meklējumi ir bijusi pastāvīga tēma literatūrā. Neskaitāmos mītos sīki aprakstīta tiekšanās pēc mūžīgās jaunības avota. Mūsdienu sabiedrība ziedo daudz pūļu un naudas, lai cīnītos pret novecošanos un izskatītos jaunāka. Bet beigās, darot pat vislabāko, mēs varam tikai nedaudz aizkavēt neizbēgamo.

Tiesa, daudzās pasaules daļās mūža ilgums ir palielinājies. Senā dzejnieka vārdi var šķist nedaudz pesimistiski: „Mūsu mūžs – septiņdesmit gadu, vai, kurš visai stiprs, astoņdesmit gadu. Viss šis laiks – pūles un posts, garām ir – un lidojam prom!”² Bet daži nodzīvo līdz simts gadiem.

Mums nav vajadzīgs atgādinājums, ka esam mirstīgi. Nāve ir sastopama it visur. Ziņās pārsvarā stāsta par kariem, katastrofām un nāvi. Sasnieguši pusmūžu, ikreiz, kad ieskatāties spoguļī, mēs saņemam atgādinājumu, ka esam mirstīgi. Mans draugs, kas ir diezgan cienījamā vecumā, ar saviem jaunajiem draugiem joko: „Jūs esat veci. Tikai jums vēl nav redzami simptomi!”

¹ Bits & Pieces, 1994. gada 23. jūnijs, 4. lpp. www.sermonillustrations.com/a-z/d/death.htm, skatīts 2006. gada 11. aprīlī.

² Psalmi 90:10.

Dzīve zaudē dziļāko jēgu, ja aiz tās nekā vairs nav. Daži cilvēki cer, ka kļūs nemirstīgi savu bērnu dēļ. Citi uzskata, ka nemirstīgus viņus padarīs sasniegumi. Politiķi un zinātnieki cenšas iekļūt slavenību sarakstā, vēlas, ka viņus piemin vēstures grāmatās, vai arī dara visu, lai viņu vārdā tiktu nosaukta kāda iela. Viņiem tas zināmā mērā simbolizē dzīvi pēc nāves.

Citi sapņo par ģenētisku nemirstību un cer, ka kaut kad nākotnē viņus klonēs. Šie cilvēki ātri aizmirst, ka viņu klons, iespējams, būs līdzīgs viņiem, bet tie *nebūs* viņi! Filantropi ziedo naudu, lai viņu vārdā tiktu nosaukta kāda ēka un nākotnes paaudzes atcerētos viņu dāsnību.

Bet neviena no minētajām stratēģijām neglābj cilvēkus no nāves.

nāves definīcija

Svētie Raksti vēstī, ka nāve ir grēka sekas. Tā kā ikvienam cilvēkam, kas jebkad dzīvojis virs zemes, visraksturīgākā iezīme ir grēks, „nāve ir iespiedusies visos cilvēkos”.³ Ir pilnībā skaidrs, ka *cilvēce ir mirstīga*. Tikai „vienīgais Varenaiss, ķēniņu Ķēniņš un kungu Kungs” ir tas, kam piemīt nemirstība.⁴

Dzirdēdami šo apgalvojumu, daudzi kristieši noskumst. Viņi iebilst, ka tas nav patiess. Viņi saka: „Jā, cilvēkiem ir jāmirst. Bet vissvarīgākais elements izdzīvo – nemirstīgā dvēsele.” Viņi domā, ka ķermenis mirst, bet dvēsele, lai kāda tā būtu, turpina dzīvot un nāves mirklī nonāk vai nu debesīs, vai ellē. Liela daļa kristiešu pat necenšas noskaidrot, vai tā ir rakstīts Bībelē.

Bībelē noteikti ir dažas rindkopas, kas šķietami rosina atdalīt cilvēka materiālos komponentus no nemateriālajiem. Bet, aplūkojot visus pierādījumus, kļūst redzams, ka šāds uzskats par cilvēku ir aizgūts no grieķu filozofijas un nav izlasāms Bībelē.

Dzīvība ir noslēpums. Kaut arī mums ir pamatīgas zināšanas par cilvēka ķermeni un to, ko darīt, ja tas vairs normāli nefunkcionē, mēs patiesībā ļoti maz zinām par tur notiekošajiem vissvarīgākajiem procesiem. Mēs nevaram definēt dzīvības noslēpumu. Mēs saprotam, ka ir kaut kas vairāk par atomiem, molekulām un fizioloģiskajiem procesiem, ka eksistē arī garīgā dimensija.

Mēs spējam ēst un vairoties, bet spējam arī domāt un atcerēties, nīst un mīlēt. Taču šīs sastāvdaļas nevar atdalīt vienu no otras. Bez dzīvās daļas mums nav jūtu vai veida, kā tās paust. Mums ir ziņots, ka radīšanas laikā „Kungs Dievs izveidoja no zemes pīšļiem cilvēku un iepūta viņa nāsīs dzīvības dāvu, un cilvēks kļuva par dzīvu būtni”.⁵

nāves noslēpums

Kas notiek, kad cilvēks mirst? Godīgi? Mēs nezinām. Neviens nekad nav fiziski atgriezies, lai pastāstītu, kas notiek, kad esam izelpojuši pēdējo ieelpu. Pat pieredze, kad cilvēki ir bijuši

³ Romiešiem 5:12.

⁴ 1. Timotejam 6:15, 16.

⁵ 1. Mozus 2:7.

tuvu nāvei, redzējuši sevi „no augšas” un tamlīdzīgi, tās noslēpumu neizgaismo, jo viņi patiesībā bija tikai *gandrīz* miruši.

Iespējams, ka to vislabāk raksturo vārds „miegs”. Jēzus lietoja šo vārdu, lai atspoguļotu sava drauga Lācara stāvokli pēc nāves. „Lācars, mūsu draugs, ir iemidzis.”⁶ Tas norāda, ka nāve ir bezapziņas stāvoklis, nevis situācija, kurā trūdošs ķermenis atdalās no saprātīgas, bez ķermeņa palikušas dvēseles.

Kad cilvēki mirst, „pamet tos gars, tie atgriežas pīšļos, tai pašā dienā to nolūki zūd”.⁷ „Jo dzīvie .. zina, ka viņi mirs, bet mirušie nezina neko.”⁸

nāves beigas

Ja nāve ir beigas, tad cerības vairs nav. Dzīvei nav nozīmes, un fatālisms ieņem ticības un uzticēšanās vietu. Mēs kļūstam par visnožēlojamākajiem cilvēkiem pasaulē.⁹ Tomēr patiesība ir tāda, ka nāve nav mūžīgs tukšums. Ja man ir attiecības ar Dievu, man ir arī mērķis, uz kuru tiekties pēc šīs dzīves.

Ja man ir attiecības ar Dievu, man ir arī mērķis, uz kuru tiekties pēc šīs dzīves.

Jēzus saviem sekotājiem darīja zināmu, ko viņi var gaidīt. „Nebrīnieties par to, jo nāk stunda, kurā visi, kas kapos, dzirdēs viņa balsi un izies ārā: tie, kas darījuši labu, – celsies augšā dzīvībai, bet tie, kas darījuši ļaunu, – notiesāšanai.”¹⁰

Kaut arī mēs tagad mirstam, nāvei pakļautajai cilvēcei ir dots nemirstības apsolījums. Mēs nevaram to iegūt, kavēdami vecuma iestāšanos vai uzceldami pieminekli ciemā, kurā esam dzimuši. Kad notiks augšāmcelšanās, tiem, kas pieņēmuši Dievu, „iznīcīgais un mirstīgais” tiks pārvērsti „neiznīcīgajā un nemirstīgajā”.¹¹

Kā tas iespējams? Kā mēs varēsim atgriezties dzīvē pēc tam, kad miesa būs satrūdējusi? Dažus gadu desmitus pēc bērēm no cilvēka ķermeņa nekas vairs nav palicis pāri. Kā varam augšāmcelties tādā situācijā? Ir nepieciešama ticība un atsaukšanās uz Dieva apsolījumiem. Bet vai tas, ka Jēzus piecēlās no kapa, garantē, ka viņš ir stiprāks par nāvi? Vai viņa augšāmcelšanās ir nodrošinājusi uzvaru pār nāvi visiem viņa sekotājiem?

Protams, mēs runājam par brīnumiem. Tiem nav cilvēciska izskaidrojuma. Pat tad, ja kāds mūsdienās atgrieztos no nāves, lielākā daļa cilvēku, iespējams, censtos atrast alternatīvu izskaidrojumu. Bet, ja tu uzticies Dievam, tad ticēt nav grūti. Tas nav sarežģītāk par domu, ka par savu tagadnes dzīvi esam pateicību parādā dievišķajam pirmsākumam.

⁶ Jāņa 11:11.

⁷ Psalmi 146:4.

⁸ Mācītājs 9:5.

⁹ 1. Korintiešiem 15:19.

¹⁰ Jāņa 5:28, 29.

¹¹ 1. Korintiešiem 15:53.

Tikai Dievam piemīt absolūta nemirstība. Mūsu sniedzamības robežās esošā nemirstība ir dota *ar nosacījumu*. „Tam, kas tic Dēlam, ir mūžīgā dzīvība.”¹² Tā ir labā vēsts. Tā ir vienkārša, bet nopietna. Tā ir bez maksas, bet tās vērtība ir neizsakāma.

ko teiksi?

Ja nāve ir līdzīga miegam un augšāmcelšanās brīdī tu iegūsi nemirstību kā dāvanu no Dieva, kā tas ietekmē tavus lēmumus un rīcību šodien?

¹² Jāņa 3:36.